

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 15595-09-19 ב' נ' ב' ואח'

09 ינואר 2020

**לפני כב' השופט שאול שוחט, סגן נשיא, אב"ד
כב' השופטת עינת רביד
כב' השופט נפתלי שילה**

מערער ד' ב'

נגד

משיבים

1. ת' ב'

2. ח' ב'

ע"י ב"כ עו"ד אסף שובינסקי
3. היועץ המשפטי לממשלה – משרד הרווחה
ע"י ב"כ עו"ד רדליך

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

הש' שאול שוחט, אב"ד, סגן נשיא:

1. בית משפט קמא דחה את בקשתו של המערער לביטול אפטרופסותם של הוריו, המשיבים 1-2 (להלן: "ההורים"), עליו.
2. ההורים מונו כאפטרופוסים קבועים על גופו ורכושו של המערער ביום 12.9.13, בתום הליך מסודר בו התבקשו והתקבלו תסקירים וחוו"ד של גורמים טיפוליים שונים ותוך שמיעת המערער עצמו.
3. בחלוף כ-5 שנים, ביום 10.10.18, פנה המערער, לראשונה, לבית משפט קמא, בבקשה לביטול ואו צמצום האפטרופסות. הוזמן תסקיר סעד מעודכן, אף התקיים דיון ביום 24.2.19 אליו הוזמן המערער. המערער לא התייצב אלא דקות ספורות לאחר שניתן פסק דין בהעדרו בו נדחתה הבקשה. משהתייצב המערער ביקש לומר את דבריו ובית משפט קמא התיר לו לעשות כן ופסק הדין נותר על כנו (פסק הדין מיום 24.2.19).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 15595-09-19 ב' נ' ב' ואח'

09 ינואר 2020

- 1 על פסק הדין לא הגיש המערער ערעור (להלן: "הבקשה הראשונה לביטול
2 האפטרופסות").
- 3
- 4 .4 ביום 2.7.19 חזר ופנה המערער לבית משפט קמא ב"בקשה בהולה לביטול האפטרופסות".
5 בהחלטה מיום 4.7.19 הורה בית משפט קמא על קבלת תגובת ההורים, תוך שציין את
6 עובדת קיומו של ההליך בו נדחתה הבקשה הראשונה לביטול האפטרופסות. לאחר
7 שהתקבלה תגובת ההורים ובהתבסס עליה, ניתן פסק דין שדחה את הבקשה (להלן:
8 "הבקשה מושא הערעור").
- 9
- 10 על פסק דין זה הוגש הערעור שלפנינו.
- 11
- 12 .5 בפסק הדין הפנה בית משפט קמא אל ההחלטה מיום 12.9.13, היא החלטת המינוי; אל
13 פרוטוקול הדיון וההחלטה בבקשה הראשונה לביטול האפטרופסות וקבע כי אין בבקשה,
14 מושא הערעור שלפנינו, משום שינוי נסיבות כלשהו שמצדיק דיון מחדש בעניינו של
15 המערער. בית המשפט ציין כי ההורים פועלים לטובת המערער, עושים לילות כימים למענו,
16 מקדישים זמן רב ואת כל מרצם לטובה ולדאגה לו ואף מוציאים כספים רבים לטיפול בו.
17 מצבו של המערער, כך בית משפט קמא, אשר הצדיק את המינוי מלכתחילה, נותר בעינו ואף
18 החריף והבקשה האמורה לא מעלה כל נימוק או עילה לביטול או לשינוי האפטרופסות.
- 19
- 20 .6 בערעור שלפנינו חזר המערער על בקשתו וטען כי אין כל עילה להמשך האפטרופסות עליו,
21 וביקש לבטל אותה ו/או לצמצמה. לדבריו, הוא נבדק אצל נוירולוג אשר ציין כי אין הוא
22 זקוק למינוי אפטרופוס.
- 23
- 24 .7 במהלך הדיון ביקש בית המשפט מב"כ המשיב 3 לעיין באותו מסמך נוירולוגי. מסתבר כי
25 מדובר בפניה של המערער לנוירולוג לקבלת יעוץ באשר לטיפול בנדודי שינה ולא לצורך
26 בדיקה מקצועית מקיפה בשאלת האפטרופסות. ספק גם אם נוירולוג הוא המומחה
27 המתאים לשם כך.
- 28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 15595-09-19 ב' נ' ב' ואח'

09 ינואר 2020

8. חזרתי ועיינתי בבקשתו של המערער לביטול האפטרופסות, אף בכתב הערעור שהוגש אשר
היווה על פי החלטתנו גם עיקרי טיעון, ולא מצאתי, מבחינה מהותית, עילה להתערבות
בפסק דינו של בית משפט קמא. אכן, החלטת המינוי מיום 12.9.13 ניתנה לאחר דיון ארוך
בו נשמעו הצדדים, לרבות המערער אשר היה מיוצג; לצורך הכרעה בבקשה הקודמת
לביטול האפטרופסות הוזמן תסקיר עדכני שההמלצה בו הייתה ברורה וחד משמעית, לפיה
אין מקום להורות על ביטול הצו או צמצום הסמכויות על פיו, מה שהביא לאותה החלטה
מיום 24.2.19. הבקשה מושא הערעור הוגשה מספר חודשים לאחר אותה החלטה מיום
24.2.19 ולמעשה אין בה חדש.
9. הגם שתוצאת פסק דיני היא דחייתו של הערעור, אני רואה לנכון להבהיר:
- א. חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, תשכ"ב-1962 (להלן: "חוק הכשרות") תוקן בשנת
2016 (תיקון מספר 18). התיקון משנה את התפיסה החברתית-משפטית בכל הנוגע לשלילה
ו/או להגבלה של הכשרות המשפטית של אנשים עם מוגבלויות ומביא בחובו גישה ששמה
דגש על כבודם ועל זכויותיהם של אנשים מקבוצות אלה, הן זכויות האזרח שמהן נהנה כל
אדם הן זכויות הנובעות ממצבם הייחודי. הגישה שעולה מהתיקון מכוונת לכך שאין
להתייחס אליהם כמקשה אחת; מבקשת להעצים ולהגביר את עצמאותם ומנחה כי קבלת
ההחלטות לגביהם תיעשה בהתאם למוגבלות הקיימת בכל אחד מהם. על פי גישה זו יש
לעשות כל שניתן לאפשר את שמיעתו של אותו אדם ושיתופו בקבלת ההחלטות הנוגעות
אליו.
- ב. על רקע דברים אלה מורה הוראת סעיף 33א לחוק הכשרות, באופן קטגורי, לבית המשפט כי
טרם יחליט הוא על מינוי אפטרופוס לאדם בגיר, לפי סעיף 33א(4) לחוק זה, יוודא כי
התקיימו התנאים המפורטים באותו סעיף ובפרט ש"לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה
נדרש מינוי אפטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בדרך המגבילה פחות את זכויותיו,
חירותו ועצמאותו לאחר שבחן את החלופות בנסיבות העניין, לרבות האפשרות למנות
תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 367ב".
- ב. במקרה שלפנינו מינוי ההורים כאפטרופוסים על המערער נעשה בשנת 2013, טרם התיקון.
המערער הגיש שתי בקשות לביטול האפטרופסות או לצמצום הסמכויות עליו. שתי
הבקשות, הן הבקשה הראשונה לביטול האפטרופסות הן הבקשה מושא הערעור, הוגשו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 15595-09-19 ב' נ' ב' ואח'

09 ינואר 2020

- 1 אחרי התיקון. בנסיבות אלה, וככלל, לטעמי, לאור התיקון, יש להתייחס לכל בקשה לביטול
2 צו מינוי אפוטרופסות שניתן טרם התיקון כאל בקשה חדשה למינוי אפוטרופוס ולהעמידה
3 למבחן בהתאם להוראת סעיף 33א ולתכליות של התיקון.
4 ג. לא ניתן לומר שכך נעשה בעניינינו. אשר לבקשה הראשונה לביטול האפוטרופסות, הרי
5 שהמערער התייצב לדיון לאחר שניתן פסק הדין. בית המשפט אכן איפשר לו לומר מספר
6 מילים, אך לא ביטל את פסק הדין טרם שנשמעו דבריו ולא נראה, מפסק הדין, שניתן כזכור
7 ב-24.2.19, כי הופעל שיקול הדעת בהתאם להוראות סעיף 33א.
8 הבקשה מושא הערעור נדונה בהתכתבות; לא התבקשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה –
9 עבודה ורווחה אלא רק עמדת ההורים ולאחר שזו ניתנה לא חזר בית המשפט וביקש את
10 תגובת המערער לה ונתן את פסק הדין מושא הערעור.
11 ד. על אף דברים אלה, לא ראיתי לנכון להורות על קבלת הערעור והחזרת התיק לבית משפט
12 קמא. עם זאת, כפי שהבהרנו למערער במהלך הדיון (ראה פרוטוקול הדיון בערעור) פתוחה
13 הדרך בפניו להגיש בקשה חדשה לביטול האפוטרופסות, אלא שעצתנו לו היא שיצטייד
14 בחוות דעת של פסיכיאטר אשר תתמוך בבקשתו, בין לביטול האפוטרופסות בין לצמצומה.
15 לצורך כך יוכל הוא להיעזר בעובדת הסוציאלית שמטפלת בענייניו.
16
17 10. אשר על כן, יידחה הערעור ללא צו להוצאות.
18
19 פסק הדין **ניתן לפרסום** במתכונת בו נחתם ללא פרסום שמות הצדדים ופרטים מזהים
20 אחרים.
21

השופטת עינת רביד

אני מסכימה

עינת רביד, שופטת

השופט נפתלי שילה

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 15595-09-19 ב' נ' ב' ואח'

09 ינואר 2020

1

2

אני מסכים

3

אבי לוי

4

5

נפתלי שילה, שופט

6

ניתן היום, י"ב טבת תש"פ, 09 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

אבי לוי

[Signature]

ע. רביד

נפתלי שילה, שופט

עינת רביד, שופטת

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא

7